

Výroční zpráva 2023

ZO ČSOP Bílé Karpaty
pobočný spolek
Veselí nad Moravou

1. Úvod

Celý rok bylo hlavní úsilí zaměřeno na dokončení stavby domu přírody včetně expozice a venkovních úprav. Což se podařilo a v listopadu jsme dostali kolaudační rozhodnutí a začalo stěhování z dočasného působiště na Farmě Mezicestí ve Tvarožné Lhotě. Od prosince byl zahájen testovací provoz, kdy expozici navštívili především příznivci, ochranářů i rodinní příslušníci a ladilo se fungování expozičních prvků.

V rámci Dne Země se 22. dubna konal v Tvarožné Lhotě Farmářský den, kterého se zúčastnilo přes 250 návštěvníků.

Zajistili jsme údržbu 25 lokalit v Bílých Karpatech i Pomoraví, bohužel se nám nepodařilo obnovit uživatelská práva na lokalitu hlaváčku jarního u PP Hloží v Louce. Zato byla v rámci kampaně *Místo pro přírodu* koupena parcela Za Volavcem, jejíž polovinu byla zatravněna regionální směsí již v roce 2018.

Na zatravnění několika lokalit v širším regionu jsme poskytli přes 200 kg osiva a od pěstitelů získali osivo 29 druhů bylin.

Pokračovaly také práce na projektu z Norských fondů na podporu přípravy regionálního osiva v jednotlivých částech republiky.

V areálu sokolovny ve Veselí nad Moravou proběhly dva turnusy příměstského tábora Karpat'áček, kterých se zúčastnilo celkem 65 dětí. Kromě celé řady odborných exkurzí byly uspořádány dvě botanické exkurze pro veřejnost – jedna v rámci Hornáckého kosení v Malé Vrbce, další pro občany Louky na lokalitu Za Volavcem.

Byla vydána dvě čísla časopisu Bílé - Biele Karpaty. První zaměřené na *Rok konikleců*, druhé věnované místním a starým odrudám ovocných dřevin.

Kontakt

ZO ČSOP Bílé Karpaty

nám. Bartolomějské 47

698 01 Veselí nad Moravou

IČ: 47895497, DIČ: CZ47895497

e-mail: csop@bilekarpaty.cz

tel.: +420 518 326 470

Bankovní spojení:

144 278 5399/0800 Česká spořitelna, a.s.

123-2277150297/0100 Komerční banka, a.s.

Webové stránky organizace: <http://csop.bilekarpaty.cz>

Webové stránky e-shopu: www.eshopbilekarpaty.cz

Webové stránky Domu přírody Bílých Karpat: www.dumprirody.cz/bilekarpaty/

K našim aktivitám byly využívány finanční zdroje z těchto projektů a dotačních titulů:

- *Dům přírody Bílých Karpat* – Operační program Životní prostředí, registrační číslo projektu: CZ.05.4.27/0.0/0.0/22_160/0015415. Byl spolufinancován z rozpočtu Jihomoravského kraje dle smlouvy č. JMK 062377/19/OŽP a Města Veselí nad Moravou dle smlouvy o spolupráci č. DS/0311/2019/MI.
- *Regionální směsi osiv jako účinný nástroj ochrany diverzity lučních biotopů* – Fondy EHP a Norska 2014-2021, program CZ-ENVIRONMENT, č. projektu 3211100009.
- MŽP ČR Rozhodnutí č. 115/32/23
- Český svaz ochránců přírody – programy Ochrana biodiverzity, Pozemkové spolky, Blíž přírodě, Sdružení mladých ochránců přírody ČSOP
- Program péče o krajinu MŽP
- SZIF – dotace na zemědělství

Ministerstvo životního prostředí

AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY
A KRAJINY ČESKÉ REPUBLIKY

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Životní prostředí

jihomoravský kraj

LIFE for Insects

NATURA 2000

VESELÍ
NAD MORAVOU

Výbor

předsedkyně organizace	RNDr. Ivana Jongepierová
hospodářka	Jitka Říhová
člen výboru	Mgr. Michaela Václavíková
revizní komise	PhDr. Vít Trachtulec

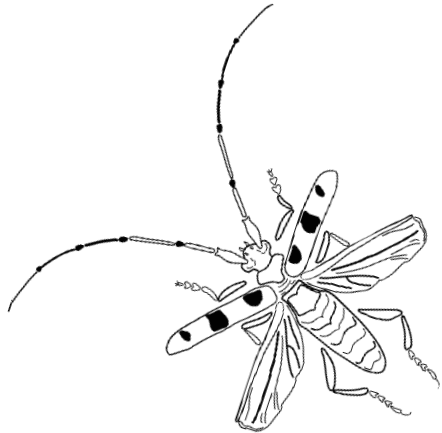
Členové ZO ČSOP Bílé Karpaty v roce 2023

Peter Deván, Mgr. Katarína Devánová, Mgr. Karel Fajmon, Linda Gevěřová, Nikola Gevěřová, Martin Hrbáč, Bc., Petra Jansová, Mgr. David Jongepier, Ing. Jan Willem Jongepier, RNDr. Ivana Jongepierová, Mgr. Katrin Holubíková Jongepierová, DiS., doc. Ing. Milan Králíček, CSc., Bc. Jana Ličeníková, Roman Maňák, František Napor, Ing. BcA. Dagmar Naporová, DiS., Marie Petřů, DiS., Pavel Petřů, Bc. Kateřina Pukšicová, Petr Říha, Barbora Říhová, Jitka Říhová, Vendula Říhová, Ing. Václav Tetera, CSc., Ladislav Tomčala, Jiří Tomeš, Jiří Tomeš ml., Jaroslava Tomšejová, Ilona Tomšová, PhDr. Vít Trachtulec, Radim Václavík, Mgr. Michaela Václavíková, Ing. Vojtěch Veselý, Ludmila Zikušková.

Poděkování

Spolupracovali jsme s těmito organizacemi:

- Agentura ochrany přírody a krajiny ČR - Regionální pracoviště (RP) Správa CHKO Bílé Karpaty, Luhačovice a RP Jižní Morava, Brno
- Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha
- Ministerstvo životního prostředí ČR
- Státní zemědělský a intervenční fond
- Státní fond životního prostředí
- Český svaz ochránců přírody
- NET4GAS
- Vzdělávací a informační středisko (VIS) Bílé Karpaty, o.p.s.
- Jihomoravský kraj
- Město Veselí nad Moravou
- Stavební servis.net, s.r.o., Strážnice
- ZO ČSOP Vlašim
- SYNER, s.r.o. Liberec
- Tender Plus s.r.o., Brno
- Sun Drive s.r.o., Veverská Bítýška
- G G Archico a.s., Uherské Hradiště
a Ateliér Petr Korecký, Brno
- GARD&N UH s.r.o., Staré Město
- TOKA a.s., Brno
- SKY FILM Ivan Stříteský
- ARCHAIA Brno z.ú.
- Národní památkový ústav
- ZO ČSOP Salamandr
- infinity - progress, z.s.
- Bratislavské regionálne ochrannárske združenie
- ŠOP SR, Správa CHKO Biele Karpaty, Nemšová
- Masarykova univerzita, Brno
- Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
- Agrostis Trávníky, s.r.o.
- Obec Kněždub, Obec Louka, Obec Tvarožná Lhota, Obec Radějov, Obec Rokytnice, Obec Nová Lhota
- NIBIO Landvik
- odborní a techničtí spolupracovníci: RNDr. Libor Ambrozek, Pavel Bezděčka, Ing. Jiří Černý, Ing. Jiřina Gaťáková, Mgr. Tomáš Hamrlík, Ing. Jan Holubík ml., Alžběta Hrbáčová, Ing. Bohumil Jagoš, Ing. Josef Jančálek, Ing. Šárka Klonová, RNDr. Ondřej Konvička, Ing. Karel Kříž, Petr Kvapil, Ing. Martin Lípa, Aneta Margetíková, Pavel Matušinec, Mgr. Sylvie Mertanová, doc. RNDr. Ladislav Miko, PhD., Zita Nielsen, Mgr. Jiří Ohryzek, Ing. Jana Ondrušová, Martin Pavka, Barbora Pavlátková, Kristýna Pavlátková, Ing. Pavel Pešout, Bc. David Prachař, RNDr. Katarína Ďurčeková, PhDr. Petr Slinták, Mgr. Martin Smetana, Josef Slovák,

Ing. Radomír Staš, Ing. Marie Straková, Ph.D., Ing. Ivan Strítěský, Mgr. Vladimír Šácha, RNDr. Lenka Šoltysová, Zoya Volkova, Mgr. Tomáš Ernest Vondřejc, Ing. Lubomír Žák

- studenti třídy prima, Purkyňova gymnázia Strážnice
- dobrovolníci Hnutí DUHA
- Inger Auestad a Knut Rydgren z Høgskulen på Vestlandet.

Dům přírody Bílých Karpat

Mecenáši

Město Veselí nad Moravou (3 mil. Kč), Jihomoravský kraj (11,4 mil. Kč).

Časopis Bílé - Biele Karpaty

Patroni (darovali 1000–2999 Kč):

Obec Javorník, Obec Korytná, Obec Nedašova Lhota, Ivana Bilavčíková (Uherské Hradiště), Aleš Cimala (Veletiny), Ing. Anna Hubáčková (Ratíškovice), Pavel Kolínský (Praha), Filip Kostelecký (Brno), Ing. Aleš Máchal (Brno), Radim Pešek (Bojkovice), Jan Soukup (Brno), Miroslav Šuránek (Hluk), Jana Zehnulová (Brno).

Podporovatelé (darovali 500–999 Kč):

Obec Rokytnice, ZO ČSOP Pantoflíček (Slavkov), MVDr. Karel Babíček, CSc. (Veverská Bítýška), Jarmila Barboříková (Štítná nad Vláří), Petr Havlík (Mutěnice), Stanislav Hekele (Loštice), Helena Hrdličková (Velká nad Veličkou), Roman Janisch (Brno), Soňa Juračková (Uherský Brod), Aleš Jurčík (Vysoké Mýto), MUDr. Petr Kaňovský (Vranov u Brna), Zdeněk Konečný (Hodonín), Mgr. Hana Kosířová (Strážnice), Jitka Múčková (Strážnice), Milan Šašinka (Brno), Božena Šebestová (Frýdlant nad Ostravicí), Ing. Václav Tetera, CSc. (Kroměříž), Jiří Tyl (Kyjov).

Přispěvatelé (darovali 200–499 Kč):

Rodina Binderova (Strážnice), Ivan Blaha (Zlín), Dagmar Čechová (Veselí nad Moravou), Milan Dolínek (Koryčany), Michal Hájek (Hluk), MUDr. Jan Horák, CSc. (Dolní Břežany), Ing. Martin Horňák (Suchá Loz), Mgr. Jan Jagoš (Velká nad Veličkou), Vladimír Jál (Bojkovice), Jiří Jilík (Buchovice), Jiří Kadlec (Napajedla), Ing. Milan Konečný (Břeclav), Pavel Machovský (Vizovice), Josef a Anna Miklašovi (Květná), Josef Navrátilík (Nová Lhota), Jaromír Neužil (Brno), Eva Němcová (Milotice), Jana Oberreiterová (Šumná), Sylvie Ondrášková (Napajedla), Jiří Pech (Roupov), Michal Ptáček (Brumov), Mgr. Jiří Suchý (Bystrice pod Lopeníkem), Aleš Sumec (Brno), Ing. Jindřich Šmiták (Brno), Jaroslav Šmýd (Hodonín), PhDr. Jitka Šmýdová (Veselí nad Moravou), Marie Tejklová (Bzenec), Věra Tománková (Štítná nad Vláří), Marie Ušáková (Bojkovice), Karla Vincencová (Brumov-Bylnice), Pavla Záhumenická (Bohumín), Jaroslav Zámečník (Holice), Ladislav Zubatý (Tasov), Marie Žáková (Kunovice).

2. Údržba a obnova krajiny

2.1. Pozemkový spolek Čertoryje

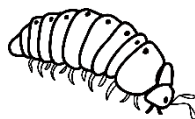
V roce 2023 se naše organizace starala o 235 ha, z toho bylo zapsáno v LPIS 187 ha. Propachtováno a podpachtováno bylo k 24. 11. 2023 celkem 277 ha.

V roce 2023 jsme vypracovali 46 návrhů pachtovních smluv. Z toho se podařilo s vlastníky uzavřít 5 pachtovních a jednu podpachtovní smlouvu. Od VSV Vracov byla získána užívatelská práva na 2,69 ha v lokalitě Vlčí hrdlo.

Tab. 1. Rozdělení lokality dle polohy a příslušnosti v EVL

EVL Čertoryje	EVL Bílé Karpaty	Mimo EVL	Mimo CHKO
NPR Čertoryje	Hořečky u Paliček	Pod Žerotínem	U PP Hloží
Ladoňky u Tasova	OP NPR Javorina	Rokytnice	Rybníky (Dlouhé Klíny pod Radošovem)
Pod Výzkumem	NPR Jazevčí	Staré hory	
Skleněný vrch	PR Machová	Horní hory	Vlčí hrdlo
Smolenky - Žleby	NPR Porážky		Za Volavcem
Vlčí	NPR Zahrady pod Hájem		
PP Žerotín	Megovka		
Dobré hory	Nad Vápenkou		
Leskovky			

Tab. 2. Lokalit zařazené do kampaně Místo pro přírodu

Lokalita	Výměra navrženého území k výkupu (ha)	Vykoupeno v rámci kampaně Místo pro přírodu – výměra celkem (ha)	Vykoupeno do vlastnictví ZO ČSOP Bílé Karpaty – výměra celkem (ha)	Výměra v pachtu a podpachtu (ha)
Vlčí hrdlo	29,4	9,8972	2,9083	
Megovka	3,12	-	0,1784	
Leskovky	3,9138	0,3723	0,0659	
Vlčí	6,4765	0,0903	0,3865	
Dobré hory	6,0959	0,5517	0,9954	
Traviska	7,1999	0,4810	-	
Za Volavcem	-	0,7233	-	
Celkem	56,2061	11,5641	4,5345	23,5190

Výměry v pachtu zahrnují i pozemky ze smluv o bezplatném užívání s ÚVR ČSOP.

Nový výkup v rámci kampaně Místo pro přírodu

Na lokalitě Za Volavcem v k. ú. Louka u Ostrohu byl vykoupěn pozemek p. č. 2569 o výměře 7233 m². Následně jsme ho získali do užívání.

Přehled exkurzí na projektové lokality viz kap. 3.4.

Finanční zdroj: Český svaz ochránců přírody – Pozemkové spolky; SZIF – zemědělské dotace; AOPK ČR – managementová dohoda, Program péče o krajinu, Program péče o krajinu B

2.2. Podpora biodiversity zemědělské krajiny se zapojením veřejnosti a obce

Na podzim byla provedena výsadba 29 stromků v lokalitě Mezicestí, kterou zajistili členové naší organizace. Stromky byly zabezpečeny proti okusu zvěří dřevěnými kůly a pletivem.

Dále bylo v areálu Farmy Mezicestí ve Tvarožné Lhotě umístěno 10 prvků pro zvýšení biodiversity:

- velký a malý hmyzí hotel
- čmelín
- ptačí krmítko
- dvě budky sýkorník
- budka rehkovník
- netopýrník
- domeček pro ježky
- krmítko pro veverka.

Součástí projektu bylo i vytvoření dvou kamenných zídek, do kterého se zapojilo 35 dobrovolníků, studentů Purkyňova gymnázia ze Strážnice a dobrovolníků z Hnutí DUHA. První bylo třeba kameny sesbírat na poli (k tomu bylo využito pole v lokalitě U Dubníka u kóty 266) a následně z nich seskládat suché zídky.

Farmářský den

Tato osvětová akce pro veřejnost se konala 22. dubna na Farmě Mezicestí ve Tvarožné Lhotě. Zúčastnilo se přes 250 zájemců.

V celém areálu Farmy si návštěvníci mohli prohlédnout hospodářská zvířata – ovce, kozy, koně, krávy, slepice, perličky. U každé ohrady byl připraven popis s informacemi o zvířatech. Při prohlídce farmy návštěvníci vyhledávali a plnili kvízové otázky.

Pro děti byla připravena také lukostřelba. Děti si také mohly vyzkoušet jízdu na koni. Dalšími aktivitami bylo dojení umělé

krávy, mletí mouky a výroba ovesné kaše, kterou zajistily kolegyně z VIS Bílé Karpaty.

Návštěvníci si mohli nakoupit regionální produkty od místních výrobců. Prodávaly se marmelády a sirupy, ručně vyráběné sýry od místního farmáře a ručně malované skleněné výrobky.

Finanční zdroj: MŽP ČR

2.3. Zajištění pokosení obnovené druhově bohaté louky v lokalitě Volavec, k. ú. Louka

V roce 2023 došlo k posečení zatravněné plochy v plánovaných dvou termínech (3. červenec a 6. říjen) včetně důkladného vyhrabání biomasy a jejího odvezení z lokality. Porost zvýšil svou pokrývnost, ustoupily jednoleté plevele a přibýlo lučních druhů. Celkem zde bylo zapsáno 87 druhů, z toho 26 druhů vysetých bylin, 8 vysetých druhů trav (získaných kartáčováním zachovalých travních porostů) a 53 druhů nevysetých (plevele a luční druhy z okolí). Z loňska nebylo potvrzeno 19 druhů, přičemž se jednalo o 13 jednoletých plevelů, které už

z porostu ustoupily. Prvním vzácným druhem, který se na lokalitě spontánně objevil, je záraza bílá (*Orobanche alba*).

Úspěšnost obnovy byla představena obyvatelům obce Louka při botanické vycházce dne 30. června za přítomnosti starosty Ing. Libora Kolacii a místostarostky Anny Vašicové.

Celkem se zúčastnilo 13 zájemců (viz www.obeclouka.cz/aktualne/kalendar-akci/botanicka-prochazka-869_207cs.html).

Finanční zdroj: Český svaz ochránců přírody – program Ochrana biodiverzity

2.4. Regionální směs semen

V roce 2023 naše organizace poskytla na zatravnění lokalit v Bílých Karpatech a Pomoraví 79 kg kartáčované luční směsi a 141 kg regionální směsi s 10 % bylin (120 kg na svahy budované dálnice D 55 u Uherského Hradiště). Další 2,15 kg osiva s vyšším podílem bylin byly prodány drobným zájemcům.

Osivo bylo prodáno do těchto obcí: Nedakonice, Nová Bošáca, Rohatec, Slavičín, Staré Město, Suchá Loz, Trenčín-Zlatovce, Tvarožná Lhota, Uherské Hradiště, Uherský Brod, Veselí nad Moravou, Zlín, Žitková. Pěstování bylin zajistili Ilona Tomšová z Hrubé Vrbky, Ing. Šárka Klonová z Korytné, Ing. Miroslav Šimko ze Vnorov a Zdeňka Borkovcová z Kostelan (viz tab. 3). Kartáčování semen trav v tomto roce neprobíhalo.

Tab. 3. Napěstované osivo bylin

Jeteloviny		
čičorka pestrá čilimník zelenavý	úročník bolhoj jetel alpský	vičenec ligrus
Byliny		
bukvice lékařská hvozdík kartouzek chrastavec Kitaibelův chrastavec rolní chrpa luční	jítrocel prostřední kopretina bílá orlíček obecný prvosienka jarní rozrazil ožankovitý	řepík lékařský svízel bílý šalvěj luční šalvěj přeslenitá třezalka tečkovaná zvonek klubkatý

Finanční zdroj: vlastní prostředky

2.5. Regionální směsi osiv jako účinný nástroj ochrany diverzity lučních biotopů

V tomto roce pokračoval dvouletý projekt, jehož cílem je najít, zmapovat a zanést do databáze co nejvíce pestrých luk po celé ČR, které mohou sloužit jako zdroj semen pro obnovu druhově bohatých travních porostů, vyzkoušet různé technologie sběru semen v odlišných podmínkách a sledovat, jak dobře fungují, a také získané znalosti a zkušenosti co nejvíce rozšířit. Hlavním řešitelem je ČSOP Praha, dalšími projektovými partnery kromě naší organizace JU v Českých Budějovicích, MU Brno, Agrostis Trávníky, s. r. o., ZO ČSOP Vlašim, Høgskulen på Vestlandet, BROZ - ochrannárske združenie.

Naše organizace zajistila v roce 2023 kartáčový sběrač osiva pro pokusný sběr ve třech termínech na 2 lokalitách: NPR Raná v CHKO České středohoří a Černice u Jamolic. Na převoz kartáčovacího stroje byl zakoupen dvounápravový brzdný přepravník Sirius za auto.

V období 6.–13. srpna jsme s dalšími českými kolegy absolvovali nabitý program v Norsku, který velkou měrou zajistili naši projektoví partneři z Høgskulen på Vestlandet Inger Auestad a Knut Rydgren. Setkali jsme se i s několika dalšími organizacemi, které se zabývají obnovou druhově bohatých luk, a vyměnili si s nimi zkušenosti s touto problematikou.

Navštívili jsme experimentální plochu v Borgundu, kde probíhá pokus obnovy lokality regionálním osivem hned vedle frekventované silnice. Dále jsme viděli louky obnovené pomocí metody zeleného sena v Kaupangeru a Sogn folkmuseu. Tato lokalita je po 20 letech od obnovy chráněná a slouží již jako zdroj semen pro obnovu dalších ploch v okolí. V údolí Mørkridsdalen nás strážci přílehlého národního parku provedli po lokalitách s obnovním managementem pomocí kosení a pastvy. Na závěr workshopu jsme navštívili NIBIO Landvik, jež produkuje 10 regionálních směsí osiv pro jednotlivé oblasti Norska. Zde s námi NIBIO sdílelo zkušenosti z celého procesu tvorby směsí, od pěstování v matečnicích či sběru pomocí kartáčového sběrače, přes sušení a čištění osiva až po jeho samotný prodej a využití.

V průběhu roku pokračovaly práce nutné k homologaci kartáčového sběrače, především k získání kladného vyjádření Státní zkušebny strojů.

Dne 15. listopadu jsme se zúčastnili v Praze setkání s partnery ke zhodnocení proběhlé sezóny a nutných dokončovacích prací a vyúčtování.

Finanční zdroj: Fondy EHP a Norska 2014–2021, vlastní prostředky

2.6. Záchrana krajových odrůd ovocných dřevin

Genofondový sad ve Velké nad Veličkou se rozkládá na výměře 2,67 ha v NPR Zahrady pod Hájem a byl založen v roce 1991.

Stejně jako v minulých letech jsme ošetřili stromky a zajistili mozaikovitou seč travního porostu. Začátkem jara přišlo několik mrazivých dní a to zapříčinilo malou a v některých případech žádnou úrodu ovoce. Sad se odměnil pouze malým množstvím švestek.

V květnu a červnu byl navštíven účastníky několika botanických exkurzí, viz kap. 3.4. Dne 18. listopadu si ho prohlédli zájemci o pomologii z Podhorodí na slovensko-ukrajinské hranici, vedení Jurajem Seničem.

Sad v Rokytnici byl založen v roce 2006 a je udržován jarním řezem a pravidelnou sečí v letním období s následným odvozem biomasy.

Finanční zdroj: vlastní prostředky a Český svaz ochránců přírody – program Ochrana biodiverzity, AOPK ČR – managementová dohoda, Program péče o krajinu

2.7. Odborná práce pro Jihomoravský kraj

Ve spolupráci s Martinem Smetanou byly zpracovány dva plány péče pro PP Mliovky louky a návrh PP Horní Mliova, na kterých se podíleli Karel Fajmon a Ivana Jongepierová. Cenné informace poskytli Josef Jančálek a Jiří Ohryzek.

Finanční zdroj: JMK

3. Ekologická výchova a osvěta

Všechny naše aktivity, exkurze, fotoalba lokalit a jiné aktuality byly v průběhu roku zveřejněny na facebookovém profilu naší organizace a na webových stránkách.

3.1. Příměstské tábory Mladých ochránců přírody Karpaťáček

V roce 2023 se opět konaly dva turnusy letního příměstského tábora Karpaťáček, tentokrát s názvem *Karpaťáček včelařem*. První turnus proběhl od 10. do 14. července a druhý od 31. července do 4. srpna. Tábora se zúčastnilo celkem 65 dětí. Naši základnou byla již třetím rokem Sokolovna ve Veselí nad Moravou.

Během týdne se hrály tematické hry a byla navštívena Farma Mezicestí ve Tvarožné Lhotě, kde se děti projely na koni a hledaly poklad. Proběhlo také setkání se včelařem ing. Lubomírem Žákem, který dětem vysvětlil, co všechno péče o včely obnáší. Poslední den se uskutečnila závěrečná hostina, během které se rozdávaly diplomy a odměny a bilancoval se celý uplynulý týden.

Finanční zdroj: vlastní prostředky

3.2. Dům přírody Bílých Karpat

V roce 2023 bylo dokončeno moderní návštěvnické středisko Dům přírody Bílých Karpat ve Veselí nad Moravou. Stavba započala v září 2021, v listopadu 2023 byla zkolaudována a v prosinci byl zahájen zkušební provoz.

Stavba

Dům přírody Bílých Karpat byl navržen jako komplex dvou budov, které jsou propojeny krčkem. Původní budova na Bartolomějském náměstí byla kompletně zrekonstruována. V přízemí byla umístěna recepce, expozice, v 1. a 2. patře pak přednáškový sál, knihovna a šest kanceláří na zajištění provozu domu přírody a chodu organizace. Druhá budova je novostavbou, která

byla postavena v pasivním stylu se zelenou střechou. Část expozice byla umístěna i zde, a to ve dvou patrech. Stavební práce prováděla firma Syner, s.r.o.

Expozice

Až do podzimu, kdy proběhla instalace expozice, jsme spolupracovali s řadou dalších odborníků. S grafiky firmy Sun Drive byly řešeny korektury textů a zajišťovány fotografie.

Celá expozice sází na hravost a interaktivitu. Kresby Zoyi Volkové na modrotiskovém podkladu byly doplněny nejen fotografiemi a filmy, ale i řadou animací. Všechny texty byly přeloženy do angličtiny a němčiny. Pro nejmenší bylo k poslechu připraveno dvacet bělokarpatských pohádek z pera Pavla Bezděčky, který je namluvil.

Na zpracování části věnované podzemí se významně podílel Ladislav Miko, a to včetně krátkých filmů z tohoto zvláštního světa, které pořídil ve spolupráci s Ivanem Stříteským.

Na panelu Tipy na výlety je k dispozici 20 výletů, včetně popisu trasy a výčtu přírodovědných a kulturních zajímavostí. V přednáškovém sále je připraven 3D film Tajemné Bílé Karpaty i řada dalších filmů o přírodě a krajině Bílých Karpat.

Ve venkovních prostorech byla zřízena přírodní zahrada s hmyzím hotelem, mrtvým dřevem, kompostérem, bylinkovým záhonem, ukázkou druhově bohaté louky, vzácnými plevely, v zástinu i druhy světělých lesů. Především dětem je určený vodní prvek – řeka Morava s meandry, ukazují, jak lze zadržet vodu v krajině. Na dvůr byly dopraveny dva staré duby se zvukovody, využitelné k dalším hrám. Dále vznikly v těchto prostorech dvě oddělené venkovní učebny – u hradeb a u řeky Moravy, kde je také ohniště.

Technický dozor stavebníka a manažerské řízení

Firma Stavební servis.net v zastoupení Ing. Františka Minaříka velmi intenzivně spolupracovala na všech technických problémech při stavbě domu přírody. Každý týden, obvykle ve čtvrtek, probíhaly kontrolní dny, kdy byly řešeny technické záležitosti a problémy spojené s nedokonalostí projektové dokumentace.

Zkušební provoz

K 31. 10. 2023 naše organizace převzala stavbu a dodávku nábytku a expozice. Poté probíhalo stěhování z našeho dočasného působiště ve Tvarožné Lhotě.

V listopadu a v prosinci probíhal v domě přírody zkušební provoz, především návštěvníky z řad příznivců, ochranářů i rodinných příslušníků. Proběhly také kontroly od všech poskytovatelů dotace.

Dne 20. prosince proběhlo tradiční předvánoční setkání sousedů na Bartolomějském náměstí, při kterém cca 30 sousedů provedli novou expozici.

Při všech těchto návštěvách byly nacházeny nedostatky, které bylo nutné vyřešit do doby plného provozu.

Propagace

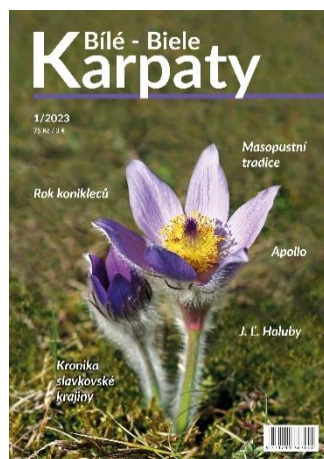
V prosinci byl vydán letáček k Domu přírody Bílých Karpat v nákladu 2000 ks, který vznikl aktualizací letáčku k informačnímu stře-disku. Zprovoznili jsme nové webové stránky domu přírody: www.dumprirody.cz/bilekarpaty.

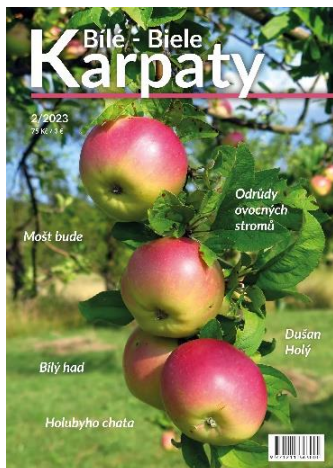
Finanční zdroj: Operační program Životní prostředí, Jihomoravský kraj, Město Veselí nad Moravou, vlastní zdroje

3.3. Časopis Bílé - Biele Karpaty

28. ročník časopisu Bílé - Biele Karpaty vyšel ve dvou číslech o rozsahu 24 stran A4, plnobarevných, v nákladu 2300 kusů. Obě čísla obsahovala články o přírodě a krajině, ovocnářství, turistice aj. v tradičních rubrikách Náš rozhovor, Akce v Bílých Karpatech, Portrét, Tajemství přírody aj.

Číslo 1/2023 bylo tematicky zaměřeno na koniklece v rámci kampaně ČSOP *Rok konikleců* a věnovalo se těmto rostlinám ve zvláštní rubrice Rok konikleců i ve stávajících rubrikách Pohádka a Pro chytré děti. Nechyběla ani fotografie koniklece velkokvětého na titulní stránce a fotografie bezobratlých typických pro louky, kde se koniklece vyskytují. Na dalších stránkách čtenáři našli rozhovor se slovenským ekovychovatelům Richardem Medalem a články

o programu *Mladí reportéři*, o záchraně jasoně červenookého, o botanikovi J. E. Holubyho, o významu a ohroženosti biodiverzity, jakož i ohlédnutí za masopustním festivalem ve Strání.

Ve druhém čísle převládlo téma ovocných odrůd, na které bylo zaměřeno více než 10 stran českých i slovenských článků, včetně rozhovoru s Radimem Machů a pohádky Pavla Bezděčky. Další příspěvky se zabývaly např. 25. výročím Pre Přírodu a 90. narozeninami Dušana Holého, jakož i rolí Holubyho chaty za druhé světové války a problémem vysychavých vodních toků.

Časopis obdržely obecní a městské úřady, základní a střední školy, místní a okresní knihovny, krajské

a městské odbory životního prostředí, centra ekologické výchovy a další instituce v Bílých a Bielych Karpatech.

Jednotlivá čísla jsou zveřejněny i na www.csop.bilekarpaty.cz/vychova-a-osveta/casopis-bile-biele-karpaty/m23 a jsou propagovány na sociálních sítích, www.magaziny.cz, vybraných internetových stránkách a prostřednictvím regionálních médií, institucí a informačních center.

Finanční zdroj: Národní program Ochrana biodiverzity, Český svaz ochránců přírody, Lesy České republiky, s. p., Veolia, Billa, Nadace Ivana Dejmal, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR - regionální pracoviště Správa CHKO Bílé Karpaty, vlastní zdroje a přispěvatelé, Sedma generace, NET4GAS.

3.4. Botanické exkurze

Ve spolupráci s AOPK ČR byly uspořádány tyto exkurze:

- 6.–7. 5. exkurze pro Cliva Hurforda (UK) na lokality PR Machová a NPR Zahrady pod Hájem, které se zúčastnili také kolegové z AOPK ČR Roman Hamerský a Luděk Čech
13. 5. exkurze pro členy evangelické církve z Českého Těšína (10 účastníků)
31. 5. exkurze pro pracovníky referátů ŽP krajských úřadů z celé ČR (60 účastníků) do NPR Zahrady pod Hájem

- 6.–9. 6. exkurze pro Wiltshire Wildlife Trust (Anglie, 25 účastníků) do NPR Zahrady pod Hájem, NPR Čertoryje
- 17. 6. tradiční botanická vycházka v rámci Hornáckého kosení v Malé Vrbce (přes 50 účastníků)
- 20. 6. exkurze do NPR Čertoryje v rámci natáčení I. Stříteského spotu pro Dům přírody (7 účastníků)

- 23.–24. 6. exkurze pro 25 studentů Anhalt University (Německo) na PP Žerotín, Vlčí hrdlo
- 30. 6. exkurze pro občany obce Louka na lokalitu Volavec (13 účastníků)
- 16. 6. prezentace činnosti naší organizace pro členy STUŽ v Hostětíně.

Finanční zdroj: vlastní prostředky

3.5. Infocentrum ČSOP

V roce 2023 Infocentrum ČSOP fungovalo v dočasném působišti na Farmě Mezicestí ve Tvarožné Lhotě. Nejvíce informací bylo poskytováno na našich webových stránkách a také na Facebooku, které byly pravidelně aktualizovány.

Finanční zdroj: Český svaz ochránců přírody

4. Finanční zpráva za rok 2023

Účetní závěrka

Účetní jednotka sestavila roční účetní závěrku, kterou tvoří:

- rozvaha ve zkráceném rozsahu v tis. Kč
- výkaz zisku a ztráty ve zkráceném rozsahu v tis. Kč
- příloha k účetní závěrce.

Účetní závěrka obsahuje pouze vybrané údaje. Všechny dokumenty vč. Přílohy k účetní závěrce jsou uloženy v sídle organizace, nám. Bartolomějské 47, 698 01 Veselí nad Moravou.

Ověření účetní závěrky auditorem

Účetní jednotka nemá povinnost dle § 20 Zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, mít v roce 2021 účetní závěrku ověřenou auditorem.

Rozvaha

Aktiva tvoří stavby – nová budova Dům přírody Bílých Karpat, které je současně i sídlem organizace na Bartolomějské nám. 47, součástí je i budova na ulici Kožešnická včetně pozemků pod budovami a zahrady. Dále pak pozemky (TTP) v k. ú. Kněždub, Bzenec, Radějov a Nová Lhota. Několik pozemků bylo zakoupeno z projektu LIFE Ze života hmyzu.

Dále pak hmotné movité věci – vybavení a expozice do Domu přírody Bílých Karpat. Ostatní finanční majetek souvisí s podílem ve spolku Tradice Bílých Karpat a Moštárny Hostětín s.r.o. Samostatné movité věci představuje především zemědělská technika zakoupená z projektu LIFE Motýli ČR-SR a LIFE Ze života hmyzu. K tomuto majetku jsou vytvořeny oprávky.

Krátkodobý majetek tvoří zásoby výrobků (především knihy, trička aj.) a materiál na skladě (osivo), dále pak finanční majetek, který je veden na bankovním účtu u České spořitelny a Komerční banky, v pokladně. Velkou část pohledávek tvoří odběratelé za prodané zboží, výrobky a materiál, nárok na dotace, které jsme obdrželi na účet do března roku 2023 a nárok na vrácení DPH. V souvislosti se zemědělskými dotacemi od SZIF byla vytvořena položka dohadné účty aktivní. Příjmy a náklady příštích období tvoří předpokládaná dotace ze SR a EK.

Pasiva jsou tvořena z vlastních zdrojů – jmění, úhrn finančních prostředků sloužící jako vlastní zdroj krytí investičního majetku pořízeného z dotace, zdroje krytí na výstavbu Domu přírody Bílých Karpaty z dotace OPŽP.

Krátkodobé závazky – zaměstnanci, závazky k institucím sociálního a zdravotního pojištění, ostatní přímé daně, daň z přidané hodnoty, které byly v době tisku výroční zprávy již uhrazeny. Dále pak dodavatelé a jiné závazky.

Výkaz zisku a ztráty

V roce 2023 byl vytvořen zisk ve výši 293.386,20 Kč, kterou tvoří zisk z hlavní činnosti ve výši 229 tis. Kč a zisk ze zdaňované a hospodářské činnosti (reklama a nájem nemovitosti) ve výši 22 tis. Kč, zaokrouhleno na tisíce dolů.

V květnu 2024 byla zaplacená daň z příjmu právnických osob ve výši 43.320 Kč.

Výnosy v roce 2023 tvořily finanční prostředky získané z hlavní činnosti na realizaci projektů a akcí. Nejvýznamnější položkou je poskytnutá dotace na projekt z Norských fondů a z Ministerstva životního prostředí ČR.

Další významnou částku tvořily finanční prostředky získané od SZIF za platby na zemědělství.

Na vydávání časopisu Bílé - Biele Karpaty byla získána podpora od měst a obcí v regionu a firemních či soukromých dárců. Dále výnosy souvisí s ochranou přírody, prodejem Bělokarpatské regionální směsi, vydáváním a prodejem publikací a triček s přírodovědnou tematikou, prodejem ptačích budek aj. Na realizaci různých drobných projektů, tj. rozvoj pozemkového spolku, údržbu sadu ve Velké nad Veličkou, seminář na podporu regionálního osiva, časopis Bílé – Biele Karpaty, exkurze a údržbu lokality Za Volavcem byla získána podpora od ÚVR ČSOP Praha. Dále pak příjmy od rodičů dětí na Příměstském táboře Karpatáček.

Náklady tvoří služby, spotřeba materiálu a energie, které byly použity k realizaci činností organizace. Významnou položkou nákladů jsou osobní náklady.

Informace o zaměstnancích

- průměrný evidenční přepočtený počet zaměstnanců k HPP – 4
- průměrný evidenční počet v HPP ve fyzických osobách – **3,156**
- počet uzavřených dohod o provedení práce s pracovníky – 7.

Sestavila: Jitka Říhová

Znění dle přílohy č.1
vyhlášky č. 504/2002 Sb. zákonů
akt. vyhl. 476/2003 Sb. zákonů

ROZVAHA
nevýdělečných organizací
ve zkráceném rozsahu
sestavená k 31.12.2023

Název a sídlo
účetní jednotky

ZO ČSOP Bílé Karpaty
nám. Bartolomějské 47
698 01 Veselí nad
Moravou

(v tisících Kč)

IČO
47895497

AKTIVA	Název údaje	Stav k prvnímu dni účetního období	Stav k poslednímu dni účetního období
A.	DLOUHODOBÝ MAJETEK CELKEM	20 920	86 989
I.	Dlouhodobý nehmotný majetek celkem	0	0
II.	Dlouhodobý hmotný majetek celkem	29 037	93 785
III.	Dlouhodobý finanční majetek celkem	30	30
IV.	Oprávy k dlouhodobému majetku celkem	-8 147	-6 826
B.	KRÁTKODOBÝ MAJETEK CELKEM	13 403	5 397
I.	Zásoby celkem	812	873
II.	Pohledávky celkem	2 002	4 366
III.	Krátkodobý finanční majetek celkem	8 989	158
IV.	Jiná aktiva celkem	1 600	0
	AKTIVA CELKEM	34 323	92 386

PASIVA	Název údaje	Stav k prvnímu dni účetního období	Stav k poslednímu dni účetního období
A.	VLASTNÍ ZDROJE CELKEM	30 537	90 556
I.	Jméni celkem	30 355	90 305
II.	Výsledek hospodaření celkem	182	251
B.	CIZÍ ZDROJE CELKEM	3 786	1 830
I.	Rezervy celkem	0	0
II.	Dlouhodobé závazky celkem	0	0
III.	Krátkodobé závazky celkem	3 726	1 830
IV.	Jiná pasiva celkem	60	0
	PASIVA CELKEM	34 323	92 386

Odesláno dne:	Razítko:	Podpis osoby odpovědné za sestavení:	Podpisový záznam statutárního orgánu:
	ZO ČSOP Bílé Karpaty nám. Bartolomějské 47 698 01 Veselí nad Moravou IČ: 47895497 DIČ: CZ47895497	Jitka Řihová 	
Okamžik sestavení:		Telefon:	
		727880789	

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY nevýdělečných organizací ve zkráceném rozsahu

sestavený k 31.12.2023
(v tisících Kč)

Název a sídlo
účetní jednotky
ZO ČSOP Bílé Karpaty
nám. Bartolomějské 47
698 01 Veselí nad
Moravou

IČO
47895497

A.	Název ukazatele NÁKLADY	Hlavní činnost	Hospodářská činnost	Celkem
I.	Spotřebované nákupy a nakupované služby	1 449	101	1 550
II.	Změny stavu zásob vlastní činnosti a aktivace	63	0	63
III.	Osobní náklady	1 749	0	1 749
IV.	Daně a poplatky	4	0	4
V.	Ostatní náklady	87	0	87
VI.	Odpisy, prodaný majetek, tvorba a použití rezerv a opravných položek	2 070	0	2 070
VII.	Poskytnuté příspěvky	38	0	38
VIII.	Daň z příjmů	43	0	43
	N Á K L A D Y C E L K E M	5 503	101	5 604

B.	Název údaje V Ý N O S Y	Hlavní činnost	Hospodářská činnost	Celkem
I.	Provozní dotace	2 763	0	2 763
II.	Přijaté příspěvky	38	0	38
III.	Tržby za vlastní výkony a za zboží	1 345	123	1 468
IV.	Ostatní výnosy	1 538	0	1 538
V.	Tržby z prodeje majetku	48	0	48
	V Ý N O S Y C E L K E M	5 732	123	5 855
C.	Výsledek hospodaření před zdaněním	272	22	294
D.	Výsledek hospodaření po zdanění	229	22	251

Odesláno dne:	Razítko:	Podpis osoby odpovědné za sestavení:	Podpisový záznam statutárního orgánu:
Okamžik sestavení:		ZO ČSOP Bílé Karpaty nám. Bartolomějské 47 698 01 Veselí nad Moravou IČ: 47895497 DIČ: CZ47895497	
		Jitka Rihová Telefon: 727880789	